

bør alle være. For øvrigt viser bogen også, hvor vigtig opfølgende forskning er for nyttiggørelsen af vundne erfaringer.

Sofus Christiansen

North Sea oil and gas reservoirs: proceedings of the North Sea oil and gas reservoirs seminar organized and hosted by the Norwegian Institute of technology (NTH) in Trondheim, December 2-4, 1985. Ed. by J. Klemme et al.

Graham & Trotman, London 1987. XII, 352 s., ill. 31 cm. GBP 71.-.

Bogen indeholder bidrag fra en konference i Trondheim december 1985 omkring resourceeftersøgninger i Nordsøen. Der gives bl.a. eksempler på de indledende eftersøgninger af olie- og gasforekomster ved tolkninger af seismiske profiler, sedimentologiske analyser af borekerner og modelering af reservoirstørrelser.

Thomas Balstrøm

Geology of the Norwegian oil and gas fields: an atlas of hydrocarbon discoveries, containing full descriptions of 37 of Norway's major oil and gas fields and finds: prepared in conjunction with the conference proceedings: Habitat of hydrocarbons on the Norwegian continental shelf: organized by the Norwegian Petroleum Society in Stavanger, Norway, 1-3 October 1985. Ed. by A. M. Spencer et al.

Graham & Trotman, London 1987. 493 s., ill. 31 cm. GBP 80.50.

Der beskrives 37 norske olie- og gaslokaliteter i Nordsøen. Hver enkelt lokalitet er beskrevet m.h.t. etablering, geologi, geofysik, reservoirets omfang og kvalitet.

Thomas Balstrøm

Armin Skowronek: Böden als Indikator klimagesteuerter Landformung in der zentralen Sahara. (Relief, Boden, Paläoklima, Bd. 5.).

Borntraeger, Berlin 1987. VIII, 184 s., ill. 24 cm. DEM 114.-.

Er Saharas formverden resultatet af reliefudvikling i humide eller semiaride-afride klimaer? Til besvarelsen af dette spørgsmål inddrages studier af jordbundsdannelsen som klimaindikator.

Som basis for en klimaøkologisk tolkning anvendes det aktualistiske princip, d.v.s. at oplysninger om tilstødende klimazoners zonale jorde inddrages i sammenlignende studier. På baggrund af en stratigrafisk indplacering og en regionalisering af de undersøgte jorde drages følgende hovedkonklusion. Mindst siden midt i ter-

tiærtiden har klimaet i det centrale Sahara ligget i det semiaride-afride område. "Øer" med lidt fugtigere klima kan have eksisteret. Antagelsen om et fugtigere tropisk savanneklima i yngre tertiær, som skulle have præget reliefudviklingen, menes at bygge på en fejltolkning af de forefundne rødjordes klimatiske dannelsesspektrum.

Bogen er et godt eksempel på, at pedologiske studier i koblingen mellem jordbunden og relieffet er en central indfaldsvinkel i relation til analyser af klimagenetisk-geomorfologisk landskabsudvikling.

Bjarne Holm Jakobsen

Handbuch des Geographieunterrichts / Gründungshrsrg. Helmuth Köck, Bd. 10, 1: Physische Geofaktoren. Hrsg. von Heinz Nolzen. Verfasst von Hermann Gossmann et al.

Aulis, Köln 1988. IX, 270 s., ill. 24 cm. DEM 86.-.

Denne håndbog i geografi (Bind 10/I) er en ud af et 12 binds værk og dækker sammen med Bind 10/II de fysiske geofaktorer. Bogens mål er at tydeliggøre de fysiske geofaktorer og tilknyttede naturvidenskabers betydning for geografiundervisningen. Det samlede værk lægger op til, at geografiundervisningen skal munde ud i at betragte geografien som analysen af samspillet mellem natur og menneske i geøkologisk forstand. En kvalificeret fysisk geografisk undervisning udgør således, sammen med andre indfaldsvinkler (de øvrige bind i værket), både et vigtigt selvstændigt undervisningsemne og samtidig en forudsætning for den geøkologiske analyse. Bogen udgør et udmærket både fagligt og didaktisk-metodisk fundament i relation til skolegeografien.

Bjarne Holm Jakobsen

Mineral resources' extraction, environmental protection and land-use planning in the industrial and developing countries. Eds. Peter Arndt, Gerd W. Lüttig.

Schweizerbart'sche, Stuttgart 1987. X, 337 s., ill. 25 cm. DEM 98.-.

Denne seminarrapport søger at åbne nye veje, der er anvendelige til at løse konflikter mellem ressourceudnyttelse herunder udnyttelsen af jord, vand og biossfære og miljøbeskyttende interesser.

Geovidenskabelig kortlægning tildeles en central rolle. Afledte "natur-potentialekort", der umiddelbart kan forstås og oversættes til rekkommendationer i relation til land-use planlægning, menes at være nøglen til en bæredygtig og fremtidsorienteret

design og anvendelse af Jordens ressourcer. Der præsenteres i bogen en lang række eksempler (også danske) på løsning af både generelle og specifikke opgaver både i I-lande og U-lande. Rapporten er således spændende til belysning af én af flere nødvendige indfaldsvinkler til afklaring og mulig løsning af konflikter mellem ressourceudnyttelse og miljøbeskyttelse.

Bjarne Holm Jakobsen

Michael Succow: Landschaftökologische Moorkunde.

Borntraeger, Berlin 1988. 340 s., ill. 24 cm. DEM 72.-.

I lyset af de seneste årtiers tiltagende interesse for moseområder, både til landbrug og skovbrug, som naturreservater og som forskningsemne i relation til landskabsudviklingen, er et mere præcist kendskab til moserne, deres dannelse, processer og udvikling blevet nødvendig.

I denne bog behandles kendskabet til mosernes type, stratigrafi, stofflige egenskaber og hydrologiske betingelser som grundlæggende elementer for en vurdering af antropogene forandringer. Målet for bogen er også at pege på skånsomme former for brug af moser, så de eksisterende rester af moser i tilnærmet naturtilstand kan bevares for eftertiden. Både som et led i kæden af økosystemer og som naturområder med en begejstrende mangfoldighed.

Bjarne Holm Jakobsen

Socialistische Staaten: Mittel- und Südosteuropas.

Haack, Gotha 1986. 190 s., ill. kort. 24 cm. DEM 40.-.

Dette lille atlas, med kort i A4-format, dækker de østeuropæiske socialistiske lande, inkl. Albanien og Jugoslavien. Værket er overskueligt i sin opbygning, og kantfarver følger de forskellige afsnit.

Første afsnit er tematiske oversigtskort med natur- og kulturgeografiske temaer. Derudover er der tre i den særlige tradition, der er opstået i de socialistiske lande, med politisk-propagandistiske temaer, hvad der ikke lægges skjul på. Et viser befrielsen fra fascismen 44/45, med hærfrontstød og fronter. Det andet illustrerer opbygningen af folkedemokratiene 44/49. Dets tematiske kortværdi er minimal, da alt – mest årstal – kunne vises meget klarere i skemaform. Det samme gælder for det tredje med den samfundsmæssige udvikling 49/80.

Den næste afdeling gælder "politisk-territoriale" kort. De svarer til almindelige